

Gratangsfjellet Alpinsenter AS
Postboks 770
8510 NARVIK

Att.:

Saksbehandler: Bård Anders Rounge, 22995934
Vår ref.: 24/2283-8
Deres ref.:
Dato: 04.07.2025

Tilsynsrapport med vedtak

Om tilsynet

Statens jernbanetilsyn (SJT) har utført et tilsyn av Gratangsfjellet Alpinsenter AS. Tilsynet ble gjennomført med åpningsmøte og dokumentgjennomgang via Teams den 21. februar 2025. Stedlig verifikasjon ble gjennomført 1. mars 2025, og sluttmøte via Teams 3. mars 2025. Tilsynsbevis ble oversendt via Altinn 3. mars 2025.

Vårt revisjonslag bestod av Bjørnar Monsø (tilsynsleder), Bård Anders Rounge (medrevisor), Joachim Klaveness (medrevisor) og Karoline Iversen Holti (observatør).

Fra virksomheten deltok Tommy Sedeniussen (daglig leder) og Hjalmar Larssen (ass driftsleder).

Tema for tilsynet var:

1. Risikovurderinger av driften av anlegget
2. Kompetansekrav og opplæring av driftspersonell
3. Instruks for driftspersonell
4. Kontroll og vedlikehold av anleggene
5. Hendelsesrapportering og varsling
6. Beredskap for skiheiser

Tilsynet ble gjennomført som en del av vårt årlige tilsynsprogram. Tilsynet er basert på stikkprøver. Det innebærer at det kan eksistere mangler som ikke er blitt avdekket under tilsynet.

Mildvær og lite snø i tillegg til at taket på klubbhus/driftsbygning var blåst av gjorde at anlegget ikke var i drift. Stedlig befaring ble derfor avgrenset til nedre del av skitrekket, uten at det var i drift.

Vi beklager sen utgivelse av tilsynsrapporten.

Vi har ikke mottatt noen kommentarer på utkast til tilsynsrapport.

Tilsynsrapport inneholder **fire** vedtak.

Vedtak

1. Vedtak om å utarbeide en oppdatert risikovurdering

Vi har fattet følgende vedtak:

Gratangsfjellet Alpinsenter AS må utarbeide en oppdatert risikovurdering.

Den oppdaterte risikovurderingen må sendes til oss innen **1. august 2025**.

Hva regelverket sier

Taubaneforskriften § 2-13 tredje ledd bokstav c stiller krav til at sikkerhetsstyringssystemet inneholder bestemmelser om jevnlig risikovurderinger og de tilhørende handlingsplaner. Paragraf 2-14 stiller krav til at risikovurderinger gjennomføres i tråd med anerkjente metoder, og at avvik skal være en del av grunnlaget for risikovurderingene.

Hva vi fant under tilsynet

Vi kan ikke se at det er dokumentert dato på risikovurderingen, at den gjennomføres jevnlig eller dokumenterer hvem som har deltatt.

Vår vurdering

Taubaneforskriften stiller krav til at virksomheten skal gjennomføre jevnlig risikovurderinger. Basert på funn på tilsyn ser vi at risikovurderingen dere la frem ikke er tilstrekkelig dekkende for deres anlegg, og dere mangler en rutine som sikrer at risikovurderingen oppdateres jevnlig.

Etter anerkjente metoder skal risikovurderingen være sporbar med tanke på når den blir utført og hvem som deltar. Rutinen skal beskrive hvor ofte dere skal gjøre en gjennomgang, hvilken metode dere har valgt og hvordan dere bruker avvik i vurderingene. Risikovurderingene skal følges opp i en handlingsplan, og arbeidet med dette bør også beskrives i rutinen.

I tillegg bør risikovurderingen i seg selv gjennomgås for å se om innholdet dekker alle forhold av betydning for sikkerheten.

Manglende rutiner for å oppdatere risikovurderinger er et avvik fra taubaneforskriften § 2-13 tredje ledd bokstav c.

Vi anbefaler at dere leser vårt veiledningsmateriale inklusiv webinar for å få en forståelse av hva vi mener bør inkluderes i en risikovurdering for skitrekking.

Fareveileder for skitrekking

<https://www.sjt.no/taubane/veiledning-taubane/veileder-fareidentifisering-skitrekking/>

Webinar

<https://www.sjt.no/taubane/nyheter-taubane/opptak-av-nettseminar-om-a-bruke-avvik-i-risikovurderinger/>

2. Vedtak om å utarbeide rutiner for avvikshåndtering og rapportering av uønskede hendelser

Vi har fattet følgende vedtak:

Gratangsfjellet Alpinsenter AS må utarbeide en rutine som sikrer at alle taubaneulykker, alvorlige taubanehendelser og taubanehendelser registreres internt (avvikshåndtering) og rapporteres til Statens jernbanetilsyn og Statens havarikommisjon

Rutinene må sendes til oss innen **1. august 2025**.

Hva regelverket sier

Taubaneforskriften § 2-13 tredje ledd bokstav b sier at sikkerhetsstyringsystemet skal beskrive systemet for avvikshåndtering. Rutinene skal blant annet omfatte plikten til å rapportere til Statens jernbanetilsyn og Statens havarikommisjon etter taubaneforskriften § 2-9.

Etter taubaneforskriften § 2-9 skal virksomheten rapportere skriftlig til Statens jernbanetilsyn og Statens havarikommisjon om taubaneulykker og alvorlige taubanehendelser. Rapporten skal sendes så snart som mulig og senest innen 72 timer. Taubanehendelser skal rapporteres til SJT innen 8 dager. Alle rapportene sendes inn til Statens jernbanetilsyn på SJT sitt skjema. SJT rapporterer hendelser som defineres som taubaneulykke og alvorlige taubanehendelse videre til Statens Havarikommisjon.

Definisjoner på ulykke, alvorlig hendelse og hendelser står i taubaneforskriften § 1-3 og er som følger:

taubaneulykke: en uønsket eller plutselig hendelse eller en bestemt rekke slike hendelser som har skadelige følger som fører til død eller alvorlig personskade, betydelige materielle skader på eiendom eller på miljø, og alle andre lignende ulykker

alvorlig taubanehendelse: en uønsket hendelse som under litt andre omstendigheter kunne ha ført til en taubaneulykke

taubanehendelse: enhver annen hendelse enn en ulykke, som har sammenheng med driften, og som innvirker på driftssikkerheten

Hva vi fant under tilsynet

Minst 3 rapporteringspliktige uønskede hendelser er ikke rapportert til SJT slik regelverket krever.

Det ble ikke fremlagt noen rutine for intern avvikshåndtering eller rapportering til Statens jernbanetilsyn i forbindelse med dokumentgjennomgang og stedlig befarung. Det ble heller ikke fremlagt noen avvikslogg.

Vår vurdering

Taubaneforskriften krever at virksomheten skal ha et system for avvikshåndtering. Det er viktig å ha en rutine som er hensiktsmessig for virksomheten, og som blir fulgt, og at terskelen for å rapportere internt og til Statens jernbanetilsyn ikke er for høy. Det er vesentlig at rutinen er godt kjent for alle som har ansvar for drift og som skal rapportere avvik og hendelser internt.

Rapportering videre til Statens jernbanetilsyn kan i praksis med fordel utføres av en eller få personer, dette kommer som følge av at skjemaene følger person og ikke virksomhet i Altinn og at det dermed blir lettere å holde oversikt over tidligere innsendte rapporter.

At dere mangler en rutine for intern avvikshåndtering og for rapportering til SJT og Statens havarikommisjon er et avvik fra kravet i taubaneforskriften § 2-9 og § 2-13 tredje ledd bokstav b.

3. Vedtak om å oppdatere instruks for driftspersonell

Vi har fattet følgende vedtak:

Gratangsfjellet Alpinsenter AS må oppdatere instruks for driftspersonell til å omtale myndighet til å fatte beslutninger av betydning for sikkerheten.

Dokumentasjonen og rutinene må sendes til Statens jernbanetilsyn innen **1. august 2025**.

Hva regelverket sier

Det følger av taubaneforskriften § 2-13 tredje ledd bokstav a at sikkerhetsstyringssystemet skal beskrive hvem som har myndighet til å fatte beslutninger av betydning for sikkerheten. Det følger også generelle krav til driftspersonell av § 3-1 og driftsleder av § 3-2. Disse kravene må også omtales som en del av sikkerhetsstyringssystemet.

Hva vi fant under tilsynet

Dere kunne ikke legge frem dokumentert myndighet for driftsleder og heisfører, f. eks myndighet til å stanse heisen.

Vår vurdering

For å ivareta sikker drift er det vesentlig at kompetanse- og opplæringskrav for driftspersonell er beskrevet. Dette inkluderer både forskriftskrav og deres egne interne krav til driftspersonell. Gjennomført opplæring må også dokumenteres.

Gratangsfjellet Alpinsenter AS har ikke beskrevet hvem som har myndighet til å fatte beslutninger av betydning for sikkerheten, og det er et brudd på § 2-13 tredje ledd bokstav a.

4. Vedtak om å dokumentere sikker drift og vedlikehold

Vi har fattet følgende vedtak:

Gratangsfjellet Alpinsenter AS må dokumentere sikker drift:

- ***Dokumentasjon på at avsporing på retursiden ved mast 2 blir rettet opp, samt en vurdering av årsak og tiltak for å unngå avsporinger.***

Dokumentasjon må sendes til oss innen **1. august 2025**.

Hva regelverket sier

Taubaneforskriften § 2-1 krever at taubaneverksamheten har ansvaret for sikker drift og vedlikehold og for å ha kontroll på risikoer i forbindelse med driften av taubanen.

Hva vi fant under tilsynet

Det ble på stedlig befaring observert avsporing på mast 2 på retursiden.

Vår vurdering

Virksomheten skal til enhver tid ha kontroll på alle risikoer i forbindelse med driften, og har ansvaret for sikker drift. Avsporing påvirker den strukturelle integriteten til taubanen og medfører en betydelig risiko for brukerne. I verste fall kan en avsporing få katastrofale følger for personer i anlegget. Det har ikke vært drift i anlegget pga snømangel og værforhold. Før taubanen kan driftes igjen må avsporingen rettes opp. Det må også kontrolleres om uværet kan ha bidratt til flere avsporinger i anlegget. På det stedlige tilsynet hadde vi kun befaring opp til mast 2.

Gratangsfjellet Alpinsenter AS må dokumentere at heisen kan driftes sikkert, og må utbedre forholdene.

Mangler i forbindelse med sikker drift er et avvik fra taubaneforskriften § 2-1.

Generelt viser vi til veilederne på våre nettsider om blant annet

Sikkerhetsstyring:

<https://www.sjt.no/taubane/slik-forebygger-dere-at-noe-gar-galt/sikkerhetsstyringssystem-minstekrav-i-taubaneforskriftens-2-13/>

Uønskede hendelser og rapporteringsplikten:

<https://www.sjt.no/taubane/sikker-drift/rapportere-og-varsele-om-uonskede-hendelser/rapportere-uonskede-hendelser-taubane>

Fareveileder for skitrekk:

<https://www.sjt.no/taubane/slik-forebygger-dere-at-noe-gar-galt/veileder-fareidentifisering-skitrekk>

Meld dere gjerne på vårt nyhetsbrev.

Der sender vi ut relevant informasjon og andre nyheter:

<https://pub.dialogapi.no/s/72c91d0d-38f8-4bdd-a7cb-2ce9b90d51c0>

Klagefrist

Dere kan klage på vedtakene innen tre uker fra dere mottar tilsynsrapporten. Se vedlegget med regelverk og rettigheter for mer informasjon.

Rapportdato:

04.07.2025

Ingunn D. Rognes
seniorrådgiver

Bård Anders Rounge
Senioringeniør

Dokumentet er elektronisk godkjent og sendes uten signatur

Vedlegg 1 Regelverk og rettigheter

Vi kan føre tilsyn og fatte vedtak

Lov om taubaner (taubaneloven¹) § 12 gir SJT myndighet til å føre tilsyn.

Vi varsler om at vi vil fatte vedtak etter lov om behandlingsmåten i forvaltningssaker (forvaltningsloven²) § 16.

Vedtak om pålegg om å gi oss opplysninger og gjennomføre korrigerende tiltak er hjemlet i lov om taubaner §§ 14 og 15.

Dere har rett til å få veiledning om regelverket

Etter forvaltningsloven § 11 har dere rett til å få veiledning om krav i lover og forskrifter som vi fører tilsyn etter. Dette betyr at dere kan kreve å få vite hvilke lover og forskrifter som gjelder for din virksomhet, hvor dere finner dette regelverket og hvordan vi tolker krav i regelverket. Vi kan ikke gi konkrete råd om hvordan dere skal oppfylle regelverket.

Dere har rett til å klage på vedtak

Dere kan klage på hele eller deler av vedtaket til Samferdselsdepartementet etter reglene i forvaltningsloven § 28 flg. En eventuell klage sender dere til Statens jernbanetilsyn post@sjt.no. Klagefrist er tre uker fra dagen dere mottar tilsynsrapporten. På våre nettsider finner dere mer informasjon om hvordan dere går frem for å [klage](#).

Dere har rett til å få informasjon om vår saksbehandling

Dere har rett til å få vite hvordan vi behandler saken og få innsyn i dokumentene i deres sak etter forvaltningsloven §§ 18-21.

Vi publiserer tilsynsrapporter på våre nettsider

Vi publiserer våre rapporter fra tilsyn med sikkerhet på våre nettsider, etter at vi har gjort en individuell vurdering om deler av rapporten skal unntas i henhold til offentleglova³ og eventuell skjermes i henhold til annet regelverk.

Dere kan kontakte oss

Ta gjerne kontakt med oss, hvis dere har spørsmål til dette brevet eller saken generelt. Dere kan sende en e-post til post@sjt.no eller ringe oss på telefon **22 99 59 00**. Angi saksnummeret når dere kontakter oss.

¹ Lov om taubaner (taubaneloven) LOV-2017-05-22-29

² Lov om behandlingsmåten i forvaltningssaker (forvaltningsloven) LOV-1967-02-10

³ Lov om rett til innsyn i dokument i offentlig verksemd (offentleglova) LOV-2006-05-19-16